

ПОСЛАНИЕ НА ПАПА ФРАНЦИСК

4-ти СВЕТОВЕН ДЕН НА БЕДНИТЕ

15 ноември 2020, 33^{та} Неделя от Годината

«И към сиромаша простирай ръката си» (Сир 7, 35)

«И към сиромаша простирай ръката си» (Сир 7, 35). Древната мъдрост превърна тези думи в сакрален код, който трябва да се следва в живота. Те и днес отекват с цялата си тежест като значимост, за да ни помогнат и на нас да се концентрираме върху същественото и да преодолеем бариерите на безразличието. Бедността винаги приема различни лица, които изискват внимание за всяко конкретно състояние: във всяко от тях ние можем да срещнем Господ Исус, Който разкрива Своето присъствие в Неговите най-малки братя. (виж *Мт* 25, 40).

1. Нека да вземем в ръце текста на *Книгата Премъдрост на Исуса, син Сирахов*, една от книгите на Стария завет. Тук откриваме думите на един майстор на мъдростта, който е живял около двеста години преди Христос. Той търсеше мъдростта, която прави хората по-добри и способни да проучат събитията от живота в дълбочина. Правеше това във време на сурово изпитание за народа на Израил, време за болка, траур и нещастие, заради господството на чуждите сили. Като човек с голяма вяра, вкоренен в традициите на отците, неговата първа мисъл беше да се обърне към Бог, за да Му поиска дара на мъдростта. И помощта на Господ не му липсваше.

Още от първите страници *Книгата Премъдрост на Исуса, син Сирахов* дава съвети за много конкретни ситуации в живота, а бедността е една от тях. Той подчертава, че при нужда трябва да се доверите на Бог: «Не се вълнувай по време на бедствието. Прикрепи се към Господ и не Го изоставяй, за да бъдеш удовлетворен в последните си дни. Приеми всички неприятности в превратностите на твоя беден живот, бъди търпелив, защото златото се проверява с огън, а хората угодни на Бог чрез тигела на унижението. При болести, както и в бедствие, имай вяра в Него. Уповавай се в Него и Той ще ти се

притече на помощ, направи пътеките си, прави и се уповавай с надежда в Него. Вие, които се боите от Господ, разчитайте на Неговото милосърдие, не се отклонявайте от пътя, от страх да не паднете.» (2, 2-7).

2. Страница след страница, ние откриваме ценен набор от предложения за това как да действаме в светлината на сърдечната връзка с Бог, творец - обичащ своето творение, справедлив и далновиден към всички Свои деца. Постоянното позоваване на Бог обаче не пречи да се види и конкретния човек, точно обратното, двете неща са тясно свързани.

Това ясно се представя чрез библейския откъс, от който е взето заглавието на това Послание (виж 7, 29-36). Молитвата към Бог и солидарността с бедните и страдащите са неделими. За да се отслужи богослужение, което да бъде угодно на Господ, е необходимо да признаем, че всеки човек дори и най-нуждаещият и най-презреният, носят образа на Бог отпечатан в себе си. От това внимание произтича дара на божествената благословия, привлечена чрез щедростта, проявена към бедния. Следователно времето посветено на молитвата, никога не може да се превърне в алиби, за да се пренебрегне ближния, изпаднал в затруднение. Вярно е обратното: благословът на Господ слиза над нас и молитвата достига своята цел, когато са придружени от служба за бедните.

3. Колко е актуално това древно учение за всеки един от нас! Всъщност, Божието слово надхвърля пространството, времето, религиите и културите. Щедростта, която подкрепя слабия, утешава угнетения, облекчава страданията, възстановява достойнството на онези, които са лишени от него, всъщност е условие за един напълно човешки живот. Изборът да се обърне внимание на бедните, на техните многобройни и разнообразни потребности, не може да бъде обусловен само от наличното време или от лични интереси, нито от безсмислени пасторални или социални проекти. Не може да се потуши силата на Божията благодат чрез нарцистичните ни стремежи, винаги да поставяме себе си на първо място.

Да обърнем поглед към бедния е трудно, но повече от всякога е необходимо, за да придадем на своя личен или социален живот

Traduit 2020 – Dioecesis Nicopolis ad Istrum Bulgarie

De la version française du Message du Pape François par Mme Yordanka Gyokova

правилна насока. Не става въпрос да се изразяваме с много думи, а по-скоро да се ангажираме конкретно с живота, който е воден от Божествената милосърдна любов. Всяка година със Световния ден на бедните аз се връщам към тази основна реалност за живота на Църквата, защото бедните са и ще бъдат винаги с нас (виж *Йн 12, 8*), за да ни помагат да приемем с отворени обятия присъствието на Христос в пространството на ежедневието.

4. Всяка среща с човек, изпитващ бедност ни провокира и ни пита. Как можем ние да допринесем за премахването или поне за облекчаването на неговата маргинализация и неговото страдание? Как можем да му помогнем в неговата духовна бедност? Християнската общност е призвана да се включи в това споделяне, знаейки че не е позволено да го делигира на когото и да било. И за да бъдем опора за бедните, от основно значение е лично ние самите да живеем в евангелска бедност. Ние не можем да се чувстваме "добре", когато някой от човешкото семейство е избутан зад кулисите и се превръща в сянка. Мълчаливият вик на мнозина бедни хора трябва да открива Божия народ винаги и навсякъде на първа линия, за да им даде глас, да ги защити и да се солидализира с тях пред лицемерието и пред толкова много неспазени обещания, за да покани бедните хора да вземат участие в живота на общността.

Вярно е, че Църквата няма глобални решения за предлагане, но тя поднася заедно с благодатта на Христос, своето свидетелство и своите жестове за споделяне. Освен това, тя чувства задължението да представи инстанциите на тези, които нямат необходимото, за да живеят. Да припомним на всички огромното значение на общото благо за християнския народ, то е ангажираност към живота, която се осъществява в старанието да не забрави никой от тези, чиято хуманност е незачетена в техните основни потребности.

5. Да протегнем ръка, това разкрива преди всичко на този, който го прави, че в нас съществува способността да изпълняваме жестове, които придават смисъл на живота. Колко протегнати ръце можем да видим всеки ден! За съжаление все по-често се случва тази бързина да ни вълече във вихър от базразличие, до толкова, че вече не знаем как да разпознаем всичко добро, което се случва в ежедневието мълчаливо и с голямо великодушие. Често пъти, когато се случат

събития, които нарушават хода на нашия живот, нашите очи стават способни да видят добротата на светците от "от съседната врата", «на тези, които живеят близо до нас и са отражение на Божието присъствие» (Апостолическо Насърчение *Gaudete et Exultate*, т. 7), но за които никой не говори. Лошите новини изобилстват по страниците на вестниците, в интернет сайтовете, и по телевизионните екрани, до такава степен, че да ни накарат да мислим, че злото триумфира. Това обаче не е така. Със сигурност не липсват - лошотия, насилие, злоупотреба и корупция – но животът е изтъкван от жестове за уважение и великодушие, които не само компенсират злото, но и подтикваат да го преодолеем и да бъдем изпълнени с надежда.

6. Да протегнем ръка е знак: знак, който веднага ни напомня за близостта, солидарността и любовта. В тези месеци, когато целият свят е потопен от един вирус, който донесе болка и смърт, страдание и недоумение, колко протегнати ръце успяхме да видим! Протегнатата ръка на лекаря, който се грижи за всеки пациент, опитвайки се да намери правилното лекарство. Протегнатата ръка на медицинските сестри, които оставаха извън работното си време, за да се грижат за болните. Протегнатата ръка на онези, които работят в администрацията и осигуряват средства, за да спасят колкото се може повече животи. Протегнатата ръка на фармацевта подложен на толкова много молби в рисков контакт с хората. Протегнатата ръка на свещеника, който благославя със свито сърце. Протегнатата ръка на доброволеца, който се притичва на помощ на онези, които живеят на улицата и които, освен че нямат покрив над главата си, нямат и какво да ядат. Протегнатата ръка на мъже и жени, които работят, за да поднесат основни услуги и сигурност. И колко други протегнати ръце, които бихме могли да опишем, докато изградим една литания за добрите дела. Всички тези ръце провокираха заразяването и страха, за да донесат подкрепа и утеха.

7. Тази пандемия дойде неочаквано и ни хвана неподготвени, оставяйки невероятно чувство за дезориентация и безпомощност. Въпреки това, протегнатата ръка към бедните не идва неочаквано. Тя свидетелства за начина, по който се подготвяме да разпознаем бедния човек, за да го подкрепим по време на нужда. Човек не импровизира с инструментите на милосърдието. Необходима е

ежедневна тренировка, като се започне с осъзнаването, че ние първи имаме нужда от протегнатата към нас ръка.

Този момент, в който живеем, постави под въпрос много сигурности. Ние се чувстваме по-бедни и по-слаби, понеже изпитахме опита на ограничаването и ограниченията на свободата. Загубата на работа, на най-скъпите емоционални връзки, както и липсата на обичайни взаимоотношения, разкриха изведнъж хоризонти, които ние не сме свикнали да съблюдаваме. Нашите духовни и материални богатства са поставени под въпрос и ние открихме, че се страхуваме. Затворени в тишината на нашите домове, ние преоткрихме значението на простотата и как да отправим поглед към същественото. Ние съзряхме за изискване на ново братство, способно на взаимопомощ и взаимно уважение. Това време е благоприятно, за «да осъзнаем отново, че ние имаме нужда едни от други, че ние носим отговорност към другите и към света [...]». Прекалено дълго време ние вече сме изпаднали в морална деградация, подигравйки се на етиката, добротата, вярата и честността. [...] Това унищожаване на всички основи на социалния живот приключва с противопоставяне едни на други, всеки стремежи се да опази своите собствени интереси; то провокира появата на нови форми на насилие и жестокост и предотвратява развитието на истинската култура за опазване на околната среда.» (Енцикликата *Laudato Si'*, т. 229). Накратко, сериозните икономически, финансови и политически кризи няма да спрат, докато ние не оставим будна отговорността, която всеки трябва да изпитва към ближния и всеки друг човек.

8. «*Простри ръка към сиромаша*», това всъщност е покана за отговорност, като пряк ангажимент от всеки, който се чувства участник в същата съдба. Това е стимул да поемем тежестта на най-слабите, както припомня Свети Павел: «С любов служете един на друг. Защото целият Закон се изпълнява в едно изречение: *Обичай ближния си като себе си.* (...) Един друг се подкрепяйте в изпитанията.» (Гал. 5,13-14 ; 6,2). Апостолът учи, че свободата, която ни е дадена чрез смъртта и Възкресението на Исус Христос, е за всеки от нас отговорност да се поставим в служба на другите, особено на най-слабите. Това не е опция за увещание, а условие за истинността на вярата, която изповядваме.

Книгата *Премъдрост на Исуса, син Сирахов* още веднъж ни идва на помощ: предлага конкретни действия, за да подкрепим най-слабите и използва някои внушителни образи. Преди всичко взема предвид слабостта на онези, които са тъжни: «Не се отвърщай от онези, които плачат» (7, 34). Периодът на пандемията ни принуди на задължителна изолация, дори ни попречи да можем да утешим и да бъдем близо до приятели и познати, пострадали от загубата на техните близки. И свещеният автор също така заявява: «Не се колебай да посетиш един болен» (7, 35). Ние изпитахме невъзможността да бъдем близо до онези, които страдат и в същото време, осъзнахме крехкостта на нашето съществуване. Накратко, Божието Слово никога не ни оставя на мира, продължава да ни насърчава към добро.

9. «*И към сиромаша простирай ръката си*» направи да се открие чрез контраста, поведението на онези, които държат ръцете си в джобовете и не се оставят да ги развълнува бедността, на която те често са съучастници. Безразличието и цинизма са тяхната всекидневна храна. Каква разлика в сравнение с щедрите ръце, които ние описахме! Има наистина протегати ръце, които докосват бързо клавиатурата на компютъра, за да прехвърлят парични суми от единия край на света до другия, постановявайки богатството на олигарсите и мизирията на мнозинството или фалита на цели нации. Има протегнати ръце, за да трупат пари чрез продажбата на оръжие, както и други ръце, дори тези на деца, които ще ги използват, за да сеят смърт и бедност. Има протегнати ръце, които в сянката заменят дози на смъртта, за да забогатеят и живеят в лукс и мимолетен безпорядък. Има протегнати ръце, които зад кулисите си разменят незаконни услуги за лесно и корумпирано облагодетелстване. И има също така протегнати ръце на онези, които с доброжелателно лицемерие носят закони, които те самите не спазват.

В тази панорама, «изключените продължават да чакат. За да могат да поддържат един начин на живот, който изключва останалите или за да могат да се ентузиазират, с този егоистичен идеал, се развива една глобализация на безразличието. Почти без да забележим, ние ставаме неспособни да изпитаем състрадание към вика на болката на другите, повече не плачем пред драмата на другите, да им се

обърне внимание - това повече не ни интересува, тъй като всичко това за нас е чужда отговорност, която не е от нашия ресор.» (Апостолическо наставление *Evangelii Gaudium*, п. 54). Ние няма да можем да бъдем щастливи, докато тези ръце, които сеят смърт, не се превърнат в инструменти за правда и мир в целия свят.

10. «Каквото и да правиш, помни за твоя край» (Сир 7, 36). Това е изразът, с който Книгата *Премъдрост на Исуса, син Сирахов* приключва своето размишление. Текстът е отворен за двойно тълкуване. Първият вариант подчертава, че ние винаги трябва да имаме предвид края на нашето съществуване. Да си спомняме общата съдба, може да помогне да водим един живот под знака на вниманието към тези, които са най-бедни и които не са имали същите възможности като нас. Има също така и второ тълкуване, което по-скоро подчертава целта, към която всеки се стреми. Това е краят на нашия земен живот, който изисква един проект за изпълнение и един път за изминаване, без да се отегчаваме. Целта на всяко наше действие не може да бъде друга освен любовта. Такава е целта, към която ние се отправяме и нищо не трябва да ни отклонява от нея. Тази любов е споделяне, отдаденост и служба, но тя започва чрез откритието, че ние първи сме обикнати и пробудени с любов. Този край се проявява, когато детето срещне усмивката на своята майка и се почувства обичано чрез самия факт, че съществува. Дори усмивката, която споделяме с бедния човек, е извор на любов и позволява да живеем в радостта. Нека протегнатата ръка винаги да бъде обогатена от усмивката на този, който не подчертава присъствието си и помощта, която предлага, а се радва само, че живее като учениците на Христос.

Нека по този всекидневен път за среща с бедните ни придружава Божията Майка, която повече от всеки друг е Майка на бедните. Дева Мария познава отблизо трудностите и страданията на онези, които са маргинализирани, защото самата тя се е оказало, че трябва да даде живот на Божия Син в един обор. Под заплахата на Ирод, с нейния съпруг Йосиф и Детенцето Исус те избягаха в друга страна и положението на бежанци беляза за няколко години Светото Семейство. Нека молитвата към Майката на бедните да събере нейните любими деца и всички, които им служат в името на

Христос. Нека молитвата преобрази протегнатата ръка в споделена прегръдка и в преоткрито братство.

Дадено в Рим, Свети Йоан Латерански на 13 юни 2020 година, литургично възпоменание на Свети Антон от Падуа, в осмата година на моя Понтификат.

Папа Франциск

© Copyright - Libreria Editrice Vaticana